

Bohatě prostřený stůl, bohatá nadílka pod stromečkem, bohatá nabídka televizních pořadů. A k tomu hodně návštěv, muziky, poklidu. Zvykli jsme si spojovat vánoce s hojností. Vřak se také začátek svátků nazývá Štědrým dnem, štědrým večerem. O vánocích se prostě chceme mít dobře. Je užitečné, když právě v těchto dnech doprostřed bohatství a hojnosti zazní: *Kristus se pro vás stal chudým.*

□□□□□□□□□□ Sestry a bratři, kdo je chudý a kdo je bohatý? Jednoduchá otázka, ale nejjednoduchá odpověď. Ve škole jsme se v zeměpise učili: Ukrajina je bohatá na černé uhlí, Saudská Arábie na ropu a Finsko je bohaté na dřevo. Když je někdo bohatý, pak je bohatý na něco. Je bohatý něčím. V jiné oblasti naopak může být velmi, velmi chudý. Saudská Arábie je chudá na dřevo, Finsko je chudé na ropu. Na co jsme bohatí my a na co jsme chudí?

Asi nikdo z nás o sobě neřekne, že je vyloženě chudý. Ano, někdy se nám nedostává peněz. Často si nemůžeme koupit, co bychom si přáli. Ale že bychom byli úplně bez prostředků, to tedy nejsme. Vřdycky se najde nějaká podpora, nějaký příspěvek či dávka, které doputují až k nám. Po hmotné stránce jsme zajištění vcelku slušně. Ostatně – u nás doma a určitě i u vás – letošní vánoční oslavy ukázaly, jak dobře se nám vlastně žije. Materiálně, hmotně. Jsme bohatí na věci, na pozemské statky, jak se dříve říkalo. Jsme bohatí na hmotu, na kila.

A co naše nitro? Je i ono bohaté? Netrpí naše srdce chudobou. Nepanuje

v naší duši bída s nouzí? Staráme se dostatečně o své nitro? Věnujeme mu aspoň čtvrtinu té pozornosti, jakou věnujeme svému tělu? Jsme bohatí na lásku? Jsme bohatí na víru s nadějí? Mnoho lidí, a teď myslím na nekřesťany i na křesťany, mnoho lidí šikovně zachází s penězi, s jídlem, s různými věcmi, ale s vlastním nehmotným duchem si nevědí rady. O vnějšek umíme pečovat, s vnitřkem je to těžší. Navenek jsme bohatí, ale uvnitř jsme chudí. Přesně sem směřuje dnešní biblický verš.

Znáte přeci milost našeho Pána Ježíše Krista: byl bohatý, ale pro vás se stal chudým, abyste vy jeho chudobou zbohatli.

□□□□□□□□□□ Předně: ***Kristus byl bohatý.*** Už u téhle výpovědi se musíme zastavit. Prosím vás, kde jsme kdy četli něco o Ježíšově bohatství? Samotné narození se odehrávalo v chlévě. Nouzové řešení v nuzných podmínkách. Pak Ježíšova rodina prchala před pronásledováním do zahraničí. Protloukat se jako přistěhovalec v cizině rozhodně není žádný med, třebaže má člověk s sebou pár cenností. Po návratu do vlasti Ježíšovu rodinu jakž takž zajišťovala tesařská živnost Josefova. Jenže v Bibli se dál už pak o Josefovi nepíše, patrně zemřel a rodina přišla o živitele. Jako dospělý muž pak Ježíš putoval krajem odkázán na nepravdivé dary příznivců. Z drobných zpráv u evangelistů tušíme, že s jídlem to u jeho družiny nebylo příliš slavné. Zaznamenán je i Kristův povzdech, že nemá, kam by hlavu složil. Zkrátka a dobře: Kristus nebyl bohatý ani na peníze, ani na věci denní potřeby, ani na pohodlí. Neměl krásný dům, neměl plnou spíž, neměl výnosné zaměstnání. A přeci apoštol napíše, že Kristus byl bohatý. Nač?

Celé evangelium je napsáno tak, aby bylo zřejmé, aby z něho přímo číselo, že Ježíš byl bohatý na Boha. Měl Boha při sobě jaksí víc než kdokoliv z lidí. Byl bohatý na víru, na důvěru, vždyť o Bohu mluvil jako o svém Otci. Byl bohatý na lásku ke Stvořiteli. Několikrát máme v Písmu poznámku, že Ježíš odešel do ústraní, aby se modlil. Odešel stranou, aby znovu a znovu prožíval a pěstoval tento vztah. A byl také bohatý na lásku k lidem. Když čteme o nějakém Kristově zázraku, nepátřejme, jak se technicky stal. Nasycení hladových zástupů, uzdravení nemocných, vyhnání démonů, utišení bouře, ale i poutavé Ježíšovo kázání – všechno berme jako doklad Kristovy lásky, jako doklad činného

zájmu o člověka. Ježíš byl bohatý jiným bohatstvím, než jaké se běžně uznává. Svět má jiná měřítko bohatství a úspěchu. Avšak sám na sobě nám Kristus předvedl Boží bohatství. Ukázal, co znamená být bohatý u Boha.

□□□□□□□□□□**Znáte přeci milost našeho Pána Ježíše Krista: byl bohatý, ale pro vás se stal chudým.**

Ježíšův život lze označit výrazem „Zchudnutí“. Stal se chudým. Je myšlena chudoba vnější. Narodil se v chlévě, žil prostý život, nevyskakoval si. Zřejmě mu občas kručelo v břiše a rozhodně po něm nezůstalo tučné dědictví. Stal se chudým. Jenom považte, co kdyby byl Ježíš své mimořádné schopnosti komerčně využil. Takovým rozmnožováním chleba či uzdravováním nemocných by se přeci dal vydělat pěkný denár. Ale on ne. My nejsme nástrojem pro jeho obohacení. Když nám do schránek chodí štosity reklamních letáků, když televize zaplňuje čas reklamními spoty, neznamená to, že nás zmiňované firmy milují. Oslovují nás, protože z nás chtějí udělat nástroj svého zisku. Jinak to ani fungovat nemůže. Ne tak u Krista. Nepotřeboval na nás vydělávat. Stal se chudým. Stal se chudým kvůli nám. Kromě vnější chudoby je myšlena také chudoba vnitřní. Celé své bohatství vztahu k Bohu Ježíš nasadil pro naši záchranu. Nevyhnul se potupné smrti, zmařil své životní šance, dokonce v tom kritickém okamžiku na kříži ztratil Boha.

Bože můj, proč si mne opustil?

Apoštol později napíše, že se Kristus zmařil. Propadl prázdnotě. Přišel o celý život se vším všudy. Všechno odevzdal. I důvěru, i naději a lásku.

□□□□□□□□□□**Kristus byl bohatý, ale pro vás se stal chudým, abyste vy jeho chudobou zbohatli.**

Ježíš se mohl kruté smrti vyhnout. Stačilo pouze před zatčením utéci z getsemanské zahrady druhou stranou. Ale neutekl. Nechal se o všechno připravit, abychom my našli v jeho příběhu bohatství. Kdo uvěří Ježíšovi, ten však nezbohatne v očích světa. Nebude mít lepší účet v bance, nedopomůže si snadněji k majetku. Bohatství z Krista je bohatství uvnitř člověka. Bohatství ducha. Životem víry získáváme stejné bohatství, jako měl náš Pán. Stáváme se bohatými na lásku, na důvěru a naději. A odsud chápeme i vánoční události. Být bohatý u Boha klidně také znamená narodit se v chlévě, zakusit pronásledování, mít jen chatrné zabezpečení a žít skromně.

Možná právě o vánoční svátcích si uvědomujeme znovu a silněji: Štěstí není vyjádřitelné v penězích. Křesťanství od počátku promýšlelo, co znamená chudoba. Lze být chudý spolu s Kristem a přitom sdílet stejné bohatství, jaké měl on. Ježíš blahoslaví chudáky . **Blaze chudým**, říká, ale zároveň dodává:

Blaze chudým v Duchu.

Nestačí být jenom chudý vnějšně, je nutné mít bohatství v sobě. Žít v náporu Božího Ducha, který nám ukazuje pravé hodnoty. Jak jsem řekl, křesťanství po staletí promýšlelo chudobu. V dávných časech se křesťané v Palestině nazývali „ebjonité“, což znamená chudí, nuzní, nemajetní. Jejich bohatství bylo pro svět nevystižitelné. Stejnou cestou šli později i mniši a jeptišky. Při vstupu do řádu podnes skládají trojitý slib, přičemž jeden (mně nejsympatičtější) je slibem chudoby. Sdílet se s bratry a sestrami, nemít žádné osobní bohatství. Sám na sobě dokázat, že pravé bohatství spočívá jinde. Také reformace měla své lyonské chudé a první vlnu nadšených táboritů. A v kolika středověkých písních se mluví o Kristově chudobě, která však nevylučuje bohatství ducha. (Sem patří i vánoční betlém – František z Assisi ho prvně zinscenoval, aby bohatým a důstojným měšťanům připomněl že Vykupitel se netopil v bohatství jako oni.)

□□□□□□□□□□Současným světem obchází strašidlo. Strašidlo zchudnutí. Sestry a bratři, od letošního léta plní televizi, rozhlas i tištěné noviny zprávy o hospodářské krizi. Možná i vy máte v okruhu svých příbuzných a známých někoho, na kom se krize podepsala. Již dnes leckdo na otázku „Kdy bude lépe?“ odpoví: „Lépe už bylo.“ Ve vzduchu se vznáší obava, že budeme mít málo peněz. Že zchudneme, že budeme muset žít skromněji než dosud. Když není práce, když nejdou obchody, když stát nemá peníze lze opravdu čekat neblahé časy. Vánoce, svátky Kristova narození se však zároveň náramně hodí, abychom si připomněli jiný pohled. Jistě, snáze se žije s penězi nežli bez peněz. Avšak chudoba či zchudnutí je motivem evangelia. Chudý Ježíš ukazuje, jak i v chudobě lze žít s důvěrou, s modlitbou díků. Lze se radovat z Boha. Existuje přece i jiné bohatství.

□□□□□□□□□□**Znáte přeci štědrost našeho Pána Ježíše Krista: byl bohatý, ale pro vás se stal chudým, abyste vy jeho chudobou zbohatli.** Ná

š Pán je štědrý. Někdo před vánocemi říká: Hlavně mi nic nedávejte, já nic nepotřebuji. Tahle věta do vztahu k Pánu Bohu nepatří.

My nejsme těmi, kteří nic nepotřebují od Boha, dárce života. Nemá smysl vyhýbat se Boží štědrosti. Nabízí nám bohatství, které se obejde bez peněz. Amen.

Micheáš 5,1-4 98; 294; 292; 284; 281
Filipským
2,5-11

Kázání při slavnosti Kristova narození, 25. prosince 2008.